

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -

r e l s e s framställning till Ålands

N:o 17/1954.

landsting angående utverkande av extraordi-

om-och
narie anslag för tillbyggande av Ålands

lyceum.

Landskapets lärdomsskola, Ålands lyceum, har till följd av allt-

mer ökat elevantal under en följd av år lidit brist på utrymme.

Skolbyggnaden, som togs i bruk år 1903 och tillbyggdes år 1929,

omfattar följande undervisningsutrymmen förutom gymnastiksalar och

utrymmen för slöjd- och hushållsundervisning:

8 klassrum

1 fysiksal

1 naturalhistoriesal

1 teckningssal

1 sångsal

1 extra klassrum, som från början använts som fysik-

laboratorium och senare som klassrum för de linje-

delade klasserna.

Dessutom har elevernas garderob år 1952 avdelats till klassrum.

Fullt utnyttjad ger skolbyggnaden utrymme för åtta klasser, men

då parallellklasser inrättas, måste specialsalarna tagas i anspråk som klassrum. Parallellklassernas antal i detta nu är fem och antalet torde sannolikt komma att öka. Vid innevarande läsårs början voro de inträdessökande till klass I så många, att man räknade med tvenne parallellklasser till klass I. Hittills har man dock ej behövt inrätta mer än en parallellklass till någon av klasserna I.

Utvecklingen framgår av följande:

Läsår	Antal elever	Ordinarie klasser	Parallellklasser
1942-43	195	8	-
43-44	231	8	1 (II b)
44-45	251	8	2 (II b, III b)
45-46	261	8	2 - " -
46-47	280	8	3 (I b, II b, III b)
47-48	291	8	4 (Ib, IIb, IIIb, IVb)
48-49	288	8	4 - " -
49-50	287	8	4 - " -
50-51	324	8	4 (I b, IIb, IIIb, IVb)
51-52	334	8	4 (Ib, IIb, IIIb, IVb)
52-53	370	8	5 (Ib, IIb, IIIb, IVb, Vb)
53-54	398	8	5 - " -

Skolbyggnadens totala kubik är 11.083 m³, enligt yttre mått.

De utrymmen, som från början avsetts till klassrum utgöra 296,3 m², medan för fysik-, botanik-, tecknings- och sångundervisning funnits 275,2 m². Förutom naturalhistoriesalen ha alla dessa specialutrymmen numera utnyttjats för att bereda klassrum åt det växande antalet parallellklasser. Fysiksalen utnyttjas som klassrum för IIIb, teckningssalen för IVb, sångsalen för IIb, varjämte det för linjeindelningen avsedda extra klassrummet och garderobsutrymmet utnyttjas för klasserna Ib och Vb. Stora olägenheter äro förenade med dessa arrangemang. Beträffande fysiksalen må påpekas, att denna är byggd med sluttande bänkindelning och sålunda olämplig som klassrum överhuvud, för att ej tala om den olägenhet för fysik- och kemiundervisningen i allmänhet, som härledes av förlusten av specialsal. Samma olägenhet lider tecknings- och sångundervisningen. Som synnerligen olämpligt måste anses, att klassrummen måste användas för teckningsundervisningen, då vatten och färger komma till användning. Inredningen av garderoben till klassrum var en nödvändighet och elevernas klädhängare äro nu utplacerade i alla korridorer, även i övre våningen, vilket givetvis icke är önskvärt. Till

stor skada för undervisningen är dispositionen av det för linjedelningen avsedda klassrummet. Därpå bli de högsta klasserna lidande, då den ena linjen icke för någon av sina specialtimmar kan anvisas bestämt utrymme.

Trots att alla utrymmen sålunda utnyttjats till det yttersta, finnes år 1953 mindre undervisningsutrymme än år 1942 per elev även om man bortser från att specialsalar nästan helt saknas. Totalt undervisningsutrymme per elev, specialutrymmen medräknade, fanns 1942, förrän parallellklasser inrättades, i det närmaste dubbelt mer än innevarande läsår. En jämförelse av utrymmena visar

	År 1942	År 1954.
Klassrum	296,3 m ²	579,6 m ²
Specialsalar	275,2 "	50,4 "
Klassutrymme per elev	1,51 "	1,45 "
Totalt undervisningsutrymme per elev	2,93 "	1,58 "

Festsalen är i skolan kombinerad med gymnastiksal för flickor. Salen rymmer, då hela golvytan och läktaren utnyttjas, 400 sittplatser, om endast elever och lärare kommer ifråga. Om utrymme skall anordnas för flere vuxna, minskar sittplatsernas antal. Någon möjlighet att samla alla elever jämte föräldrar och lärare till festlighet eller examen finnes icke.

Förhållanden sådana som dessa äro kanske icke enastående, även vid lärdomsskolorna i riket har stora utrymmessvårigheter uppstått. Förhållandena äro dock för landskapet såtillvida svårare, att här finnes endast en lärdomsskola, och placering av elever i närmaste skolstad, Åbo, är omöjligt för praktiskt taget alla föräldrar på grund av kommunikationssvårigheter och svårighet att anordna bostad. I en större stad finnes flere skolor att tillgå, vilket verkar utjämnande, och elever från landsbygden i riket kunna vanligen utan större ekonomisk uppoffring sändas lika väl till den ena som den andra skolan. Dessutom finnes i riket ofta kommunala mellanskolor, en skolform som de åländska kommunerna på grund av ekonomiska skäl icke hittills ens kunnat tänka på.

Ur undervisningssynpunkt är den nuvarande lyceibyggnaden nu så svår att utnyttja, att det uppstår en mängd pauser i undervisningen, varvid eleverna från landsbygden, vilka i stor utsträckning resa till skolan med buss från hemorten varje dag, icke ens ha möjlighet att vistas inomhus i skolan, utan få fördriva dessa s.k. "hopptimmar" var de kunna, ofta t.o.m. sittande i en kall buss på busstationen. Någon minskning av elevtillströmningen är ej heller att vänta, varför situationen ur lärarnas synpunkt bedömes ytterst pessimistiskt om en utvidgning av lokaliteterna ej kommer till stånd.

Landskapsstyrelsen har redan flere år haft uppmärksamheten fäst på denna fråga, och vederbörlig framställning skulle redan tidigare ha kunnat framläggas, om byggnaden kunnat planeras på tomtområde, som enligt sakkunnigas utlåtande bort förvärvas. Sådant tillskott område kunde emellertid icke erhållas, varför byggnadsplaneringen måste inriktas på utnyttjande av den rätt tränga skoltomten.

Landskapsstyrelsen har nu fått mottaga huvudritningar till den nödvändiga tillbyggnaden, varför landskapsstyrelsen beslutat inkomma med detta förslag till utverkande av medel för byggnadsföretaget. Arkitekt Jonas Cedercreutz, som anlitats för ändamålet, har enligt landskapsstyrelsens uppfattning på ett utomordentligt skickligt sätt löst den svåra uppgiften.

Förverkligandet av byggnadsplanerna förutsätter dels en ombyggnad och nydisposition av vissa utrymmen i den nuvarande skolbyggnaden, dels en tillbyggnad för erhållande av nödiga utrymmen, enligt i stora drag följande:

Ombyggnaden.

Nuvarande pannrum flyttas till nya flygeln. Utrymmena i nuvarande östra flygeln omdisponeras.

Nuvarande slöjdsal i västra flygeln inredes till omklädnings-

och duschrum.

Nuvarande fest- och gymnastiksalen utvidgas genom att scenutrymmet införlivas med salen.

Tillbyggnaden.

Tillbyggnaden omfattar:

- a) En flygelbyggnad i 4 vån. med entréhall, kapprum, festsalsfoaje (frukostrum), servering och toiletter samt vaktmästarbostad i bottenvåningen, 2 klassrum, slöjdsal med biutrymmen samt gårdskarlsbostad i I våningen, 4 klassrum, handarbetssal med materialrum i II våningen, samt 5 klassrum i III våningen.
- I källarplan värmecentral för hela skolanläggningen samt hushållskällare.

Flygeln anslutes till nuvarande lyceibyggnaden med ett trapphus som betjänar vardera byggnaden.

Flygelbyggnaden uppföres med ytterväggar av YTONG, pelare och bjälklag av armerad betong, lyyttertak av galv. plåt.

Trapphusets ytterväggar av betong med värmeisolering samt beklädnad med fasadskivor.

Mellanväggar av tegel, mellan klassrummen dubbla väggar ljudisolerade med glasullsmatta.

Dörrar och vindfång vid huvudentré samt entré från öster, fönster i entréhallen och foaje samt i trapphuset utföras av stålprofiler.

Centralvärmeledning med varmvatten pump-cirkulationssystem.

Radiatorer under fönstren i klassrum, korridorer och bostäder.

Entréhallen och foajen uppvärms med rörslingar i golvet.

Mekanisk utsugning. Friskluftstillförsel i klassrummen genom konvektionsbatterier under fönstren (2 per klassrum).

b) Festsalsbyggnad inrymmande festsal för 700 personer med scenutrymmen och biografmaskinrum.

Bärande konstruktion av armerad betong.

Lätta ytterväggar med dubbelsidig panelbeklädnad.

Vid anslutning till foaje samt väggar vid scenutrymmet av YTONG med konststensbeklädnad.

Biografmaskinrummets ytterväggar av betong med värmeisolering samt kopparplåtbeklädnad.

Festsalens yttertak av kopparplåt. Över anslutningen till foajen fukt- och värmeisolerat plantak.

Festsalen uppvärms med rörslingar i golvet, samt förses med varmluftsinsblåsning och mekanisk utsugning.

I källarplan radiatoruppvärmning.

c) Gårdsplanen planeras och terrasseras enligt ritning.

Inrutade ytor och trappavsatser beklädes med betongplattor.

Kostnaderna för förverkligandet av detta byggnadsprogram beräknas till 109.825.000 mark, varav 17.800.000 mark kommer på ombyggnaden och 92.025.000 mark på tillbyggnaden.

Landskapsstyrelsen anser, att ett oundgängligt behov av ökat utrymme förefinnes vid Ålands lyceum, och anhålles vördsamt med hänvisning till förestående,

att Landstinget ville hos Ålandsdelegationen anhålla om ett extraordinarie statsanslag, stort 110.000.000 mark, för om- och tillbyggande av Ålands lyceum.

Mariehamn den 19 mars 1954.

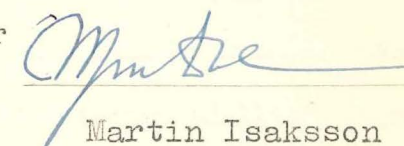
På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält

Landskapskamrer

Martin Isaksson